

ایمان باستانی فر، محمد واعظ برزانی

چکیده

به اقتدار سیاست پولی با توجه به ملاحظات اجتماعی و فرهنگی، هژمونی پولی گفته می‌شود. به عبارت دیگر معنای هژمونی پولی این است که مقام پولی در طراحی هر سیاست پولی که می‌تواند در قالب یک بسته سیاستی ارائه شود، به اثربخشی آن سیاست در لایه‌های اقتصادی و اجتماعی بدون تأکید بر اهرم‌های اقتدارگرایانه توجه داشته باشد. به‌طور کلی، براساس مفهوم هژمونی پولی، سیاستگذار یا مقام پولی به این موضوع توجه داشته باشد که رفتار ارادی عوامل اقتصادی با رفتار موردنظر مقام پولی سازگار باشد.

اهمیت طرح مفهوم جدید هژمونی پولی در ادبیات اقتصاد پولی از یک سو در لزوم توسعه دادن این مفهوم از زمینه‌های اقتصادسیاسی به اقتصادپولی است و از سو دیگر و از منظر کاربردی این واژه می‌تواند سیاست‌های پولی را با توجه به ملاحظات اجتماعی و فرهنگی یک جامعه اثر بخش‌تر کند.

در این مقاله ضمن معرفی واژه‌ی هژمونی و توسعه‌ی آن در ادبیات اقتصاد پولی، میزان هژمونی بسته‌هایی سیاستی نظارتی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در سال‌های ۱۳۸۷، ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ با منطق فازی تعیین و نتایج به‌دست آمده مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفته است. نتایج به‌دست آمده از الگوی منطق فازی به کار رفته نشان می‌دهد هژمونی سیاست پولی در دوره‌ی مورد مطالعه پایین است، لیکن در سال ۱۳۸۹ نسبت به سال‌های قبل تقویت شده است.

واژگان کلیدی: بسته نظارتی، هژمونی، پول، منطق فازی.